

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету

Олефіренко І. О.

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ
освітньої програми Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Шифр за навчальним планом ВВ2.8

Київ 2023

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «*Основи психодіагностики*», затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «7» грудня 2022 року, протокол №6.

Розробник програми: Корх В.М., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти.

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти «28» серпня 2023 р., протокол №1.

Завідувач кафедри

Цветкова Г.Г.

I. Пояснювальна записка

Курс «Основи психологічної діагностики» є необхідною складовою професійної підготовки студентів педагогічного спрямування.

Діагностика психологічного та педагогічного процесів в системі освіти забезпечує контроль динаміки психічного розвитку дітей; визначення програми подальшої роботи з метою створення оптимальних умов для розвитку кожної дитини; проведення порівняльного аналізу розвиваючого ефекту різних систем виховання і навчання тощо. Отже, наявність глибоких знань та практичних вмінь здійснення психодіагностичної діяльності є невід'ємною складовою професіоналізму практичного психолога і визначатиме, на нашу думку, конкурентоспроможність фахівця, його потенціал у досягненні професійного успіху.

Курс має **міждисциплінарні зв'язки** із «Експериментальною психологією», «Психофізіологією», «Психометрією».

Метою курсу «Основи психологічної діагностики» є:

- забезпечення майбутніх вихователів теоретичними знаннями і формування професійних компетенцій практичних психологів і вихователів дітей дошкільного віку з основ дитячої психодіагностики та розвитку їх готовності до здійснення їх професійної діяльності;
- сприяння у становленні професійного мислення майбутніх вихователів дітей дошкільного віку і практичних психологів і готовності до застосування його в освітній практиці ДНЗ;
- активізування особистісного та творчого потенціалу майбутнього фахівця задля досягнення професіоналізму в психолого-педагогічній діяльності.

Завдання:

- засвоєння студентами теоретичних знань з дитячої психодіагностики;
- засвоєння студентами знань і формування практичних вмінь планувати, організовувати й проводити різні психодіагностичні методики;
- формування у студентів умінь планувати й проводити психодіагностичне обстеження дітей дошкільного віку;
- засвоєння студентами знань і формування практичних вмінь планувати, організовувати й проводити психодіагностичні процедури в роботі з дорослими (вихователями та батьками дітей);
- активізація особистісно-професійного зростання студентів.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПР-04. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.	КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
2.	ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.	КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
3.	ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни ВВ2.8

Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни (90 годин)		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань: 01 освіта	Кількість кредитів ЄКТС – 3		<p>Методи навчання: словесні – лекція, пояснення, бесіда; практичні – виконання практичних завдань, самостійне вивчення теоретичного матеріалу, конспектування джерел та їх аналіз, розробка структурно-логічних анкет, таблиць.</p> <p><i>Методи та форми дистанційного навчання</i></p> <p>➤ система Moodle https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=4984</p> <p>інтернет- конференція Google Meet.</p>
Спеціальність: 012 дошкільна освіта	Загальна кількість годин - 90		
Освітній ступінь: бакалавр	Денна	Заочна	
	Лекції		
	20	6	
	Семінарські заняття		
Статус дисципліни: вибіркова	10		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3-ий	Практичні заняття:		
	8	6	
	Індивідуальна робота:		
Семестр: V-ий	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження: - аудиторне – 2 год - самостійна робота – 2 год	52	78	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	38%/62%	11%/89%	

II. «Основи психологічної діагностики»

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	семін	лаб	практ	с.р.		лекції	семін	лаб	практ	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Змістовий модуль 1. Психологічна діагностика, як наука												
Тема 1. Теоретичні основи психодіагностики Поняття про метод і методіку психодіагностичного обстеження.	10	2	2			6	10	2			8	
Змістовий модуль 2. Основні методи дитячої психодіагностики												
Тема 2. Основні методи дитячої психодіагностики (методи спостереження та експерименту)	10	2	2			6	10				10	
Змістовий модуль 3. Допоміжні методи дитячої психодіагностики												
Тема 3. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод бесіди, опитувальники, тести)	12	2	2		2	6	12			2	10	
Тема 4. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (методи анкетування, інтерв'ю, проєктивні)	10	2	2			6	10				10	

методики, аналіз продуктів діяльності, соціометрія, референтометрія)												
Змістовий модуль 4. Діагностичний мінімум практичного психолога ДНЗ. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника.												
Тема 5. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (сприймання, увага, уява, пам'ять, мислення).	15	4	2		2	7	14	2			2	10
Тема 6. Психодіагностика емоційно-вольової сфери дошкільника	9	2				7	10					10
Змістовий модуль 5. Діагностичний мінімум практичного психолога ДНЗ. Психодіагностика особистісного розвитку і міжособистісних взаємин дошкільника.												
Тема 7. Психодіагностика особистісного розвитку дошкільника.	13	4			2	7	14	2			2	10
Тема 8. Психодіагностика міжособистісних взаємин та психологічної готовності до школи дошкільника.	11	2			2	7	10					10
Усього годин	90	20	10		8	52	90	6			6	78

III. Зміст програми

Змістовий модуль 1. Психологічна діагностика, як наука

Тема 1. Теоретичні основи психодіагностики

План.

1. Предмет і завдання психодіагностики.
2. Поняття про психологічний діагноз.
3. Психодіагностика та суміжні напрями досліджень.
4. Поняття про метод і методика психодіагностичного обстеження.
5. Класифікація психодіагностичних методів.

Основні поняття: психологія, психодіагностика, історія, дитяча психодіагностика, експериментальна, диференціальна психологія, психофізіологія, біхевіоризм, психологічний діагноз, етика, метод, методика, психологічна оцінка, методи: порівняльний, лонгітюдний, комплексний, емпіричні методи, методи обробки даних, генетичний і структурний метод.

Змістовий модуль 2. Основні методи дитячої психодіагностики

Тема 2. Основні методи дитячої психодіагностики (методи спостереження та експерименту)

План.

1. Метод спостереження, як основний метод, який використовується у дитячій психодіагностиці.
2. Специфічні «ефекти сприймання», які також знижують ефективність спостереження: гало-ефект, ефект поблажливості, ефект ревізора, ефект середньої оцінки, ефект контрасту та ін.
3. Види спостереження
4. Етапи спостереження
5. Запис результатів спостереження
6. Схема спостережень за поведінкою дитини
7. Метод експерименту, як основний метод дитячої психодіагностики.
8. Види експерименту (природній, лабораторний).
9. Етапи експериментального дослідження (констатувальний, формувальний, контрольний).

Основні поняття: психодіагностика, метод, методика, метод спостереження, схема спостереження, «ефекти сприймання», метод експерименту.

Змістовий модуль 3. Допоміжні методи дитячої психодіагностики

Тема 3. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод бесіди, опитувальники, тести)

План.

1. Метод психологічної бесіди, її види, переваги, недоліки.
2. Вимоги до складання запитань.
3. Опитувальники, їх види.
4. Метод тестів, вимоги до тестів:
 - Валідність тесту
 - Надійність тесту
 - Репрезентативність тесту
 - Достовірність тесту
5. Види тестів:
 - індивідуальні й групові.
 - апаратурні і комп'ютерні програми тестування
6. Особливості використання тестів у дошкільників.

Основні поняття: керована бесіда, некерована бесіда, автобіографічна бесіда, клінічна бесіда, опитувальники, тестування, валідність, надійність, репрезентативність, достовірність, тести: індивідуальні, групові, апаратурні, і комп'ютерні.

Тема 4. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (методи анкетування, інтерв'ю, проективні методики)

План.

1. Метод анкетування, як допоміжний метод при обстеженні дошкільників.
2. Види запитань при складанні анкети.
3. Метод інтерв'ю, види.
4. Особливості застосування методів анкетування і інтерв'ю при психодіагностиці дітей дошкільного віку.
5. Класифікація проективних методик.
6. Характеристика проективних методик.
7. Використання з дошкільниками проективних методик.
8. Використання в роботі практичного психолога ДНЗ методу аналізу продуктів діяльності.
9. Застосування методів соціометрії і референтометрії у дитячий психодіагностиці.

Основні поняття: анкетування, відкриті і закриті питання, інтерв'ю (стандартизоване, не стандартизоване, вільне), проективний метод, проективні малюнки, психоаналіз, підсвідоме, стандартизовані і нестандартизовані

малюнки, конститутивні, конструкторні, інтерпретативні, катартичні, експресивні, імпресивні, аддитивні методи, аналіз продуктів діяльності, соціометрія, референтометрія.

Змістовий модуль 4. Діагностичний мінімум практичного психолога ДНЗ. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника.

Тема 5. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (сприймання, пам'ять, мислення).

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження пізнавальної сфери дошкільника:

Сприймання

Тест «Коробочка форм» Т.Д. Марцинківської для дітей 2,5-4 років

Тест «Проба Поппельрейтера» для дітей 6-7 років

Тест «Впізнавання зашумлених зображень» О.Р. Лурії для дітей 5-6 років

Тест «Знайди однакові фігури» для дітей 6-7 років

Тест «Знайди квадрат» для дітей 6-7 років

Пам'ять

Тест «10 слів» О.Р. Лурії для дітей 6-7 років

Тест «10 предметів» для дітей дошкільного віку

Методика Д. Векслера для вивчення зорової пам'яті для дітей 5-7 років

Тест «Відтворення тексту» для дітей 5-6 років

Тест опосередкованого запам'ятовування О.М.Леонтьєва для дітей старшого дошкільного віку

Мислення

Тест «Нісенітниця» для дітей 3-5 років

Тест Когана для дітей 4-6 років

Тест «Знайди зайву картинку» для дітей 4-5 років

Тест «Невербальна класифікація» Т.Д. Марцинківської для дітей 5-7 років

Основні поняття: відчуття, сприймання, пам'ять довільна і мимовільна, мислення образне, мислення словесно-логічне, мислення егоцентричне.

Тема 6. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (уява, увага).

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.
2. Дослідження пізнавальної сфери дошкільника:
Уява
Тест «Придумай нову гру» для дітей старшого дошкільного віку
Тест «Намалюй що-небудь» Т.Д. Марцинківської для дітей дошкільного віку
Тест «Придумай розповідь» Р.С. Немова для дітей старшого дошкільного віку
Увага
Тест «Розстав крапки» для дітей 3-5 років
Тест «Переплетені лінії» для дітей 3-5 років (модифікація тесту «Переплутані лінії А. Рея»)
Тест «Коректурна проба Бурдона» для дітей старшого дошкільного віку
Тест П'єрона-Рузера для дітей старшого дошкільного віку
Основні поняття: уява репродуктивна, уява творча, увага.

Змістовий модуль 5. Діагностичний мінімум практичного психолога ДНЗ. Психодіагностика особистісного розвитку і міжособистісних взаємин дошкільника.

Тема 7. Психодіагностика особистісного розвитку дошкільника.

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.
2. Дослідження особистісного розвитку дошкільника:
Мотивація
методика дослідження мотивації навчання М.Р. Гінзбург для дітей старшого дошкільного віку
методика Т.А. Нежнкової «Бесіда про школу» для дітей старшого дошкільного віку
Самосвідомість
методика вивчення самоствавлення дитини у період кризи 3-го року життя Т.В. Гуськової та М.Г. Єлагіної для дітей молодшого дошкільного віку
методика вивчення почуття гордості за свої досягнення Т.В. Гуськової та М.Г. Єлагіної для дітей 2,5-3,5 р.
методика «Драбинка» («Сходинки») С.Г. Якобсон і В.Г. Щур для дітей середнього й старшого дошкільного віку

методика «Погана і гарна дитина» у модифікації А.М. Прихожан і З. Васіляукайте для дітей дошкільного віку

Емоційні стани, особистісні якості

тест для визначення рівня тривожності Р. Темпла, М. Доркі й В. Амена для дітей старшого дошкільного віку

(інші назви тесту: «Обери потрібне обличчя», «Веселе обличчя – Сумне обличчя»)

тест «Страхи в будиночках» М.А. Панфілової для дітей дошкільного віку

тест для виявлення емоційного статусу дітей М. Люшера і Е.Т. Дорофєєвої для дітей дошкільного віку

проективна методика «Дім-Дерево-Людина» Дж. Бука для дітей старшого дошкільного віку.

Основні поняття:

особистість, самосвідомість, світогляд, соціалізація, соціальна позиція «Я сам», самооцінка, самоповага, гендерна соціалізація, моральний розвиток, моральна самосвідомість, мотиви, мотивація, ігровий мотив, навчальний мотив, загальні здібності, спеціальні здібності, особистісні якості, страхи, тривожність, фобії, темперамент, характер.

Тема 8. Психодіагностика міжособистісних взаємин та психологічної готовності до школи дошкільника.

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження міжособистісних взаємин дошкільника:

Тест «Два будиночки» І. Вандвіка й П. Екблада для дітей дошкільного віку.

Експериментальна гра «Секрет» («Подарунок») Т.А. Рєпіної для дітей дошкільного віку.

Методика «Вибір у дії» Я.Л. Коломінського для дітей дошкільного віку

Тест батьківського відношення А.Я. Варги, В.В. Століна

Методика PARI Е.С. Шефера, Р.К. Белла у адаптації Т.В. Нещерет

Методика «Кінетичний малюнок сім'ї» Р. Бернса і Ф. Кауфмана

Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження психологічної готовності дітей старшої групи до навчання в школі:

Тест шкільної зрілості Керна-Йєрасика

Методика «Візерунок» («Навчальна діяльність») Л.І. Цеханської для дітей старшого дошкільного віку

Методика «Будиночок» Н.І. Гуткіної для дітей старшого дошкільного віку.

Методика «Графічний диктант» Д.Б. Ельконіна

Стандартна бесіда Т.А. Нежної для дітей старшого дошкільного віку

Методика «Зразок і правило» Л.А. Венгера для дітей старшого дошкільного віку

Методика для виявлення домінування пізнавального чи ігрового мотиву у мотиваційній сфері психіки дитини Н.І. Гуткіної для дітей старшого дошкільного віку

Основні поняття: психологічна готовність до школи, пізнавальна готовність, особистісна готовність, емоційно-вольова готовність, соціальна готовність, тест шкільної зрілості, вербальний інтелект, невербальний інтелект, ручна вправність, дрібна моторика, навчально-пізнавальна діяльність, спілкування, комунікація, міжособистісні взаємини, сім'я, дитячо-батьківські стосунки, стиль сімейного виховання, гіперпротекція, гіпопротекція, симпатії, антипатії, конформність, соціометричний статус, лідери, аутсайдери.

IV. Зміст семінарських, практичних занять

Модуль 1. Предмет, завдання психологічної діагностики

Тема 1. Теоретичні основи психодіагностики

1. Предмет і завдання психодіагностики.
2. Психодіагностика та суміжні напрями досліджень.
3. Історія розвитку психодіагностики.
4. Поняття про метод і методику психодіагностичного обстеження.
5. Класифікація психодіагностичних методів.

Література: основна: [3, 8, 10, 11, 13, 15], допоміжна: [2, 5, 13, 20, 34, 43]

Змістовий модуль 2. Основні методи дитячої психодіагностики

Тема 1. Основні методи дитячої психодіагностики (методи спостереження та експерименту)

План.

3. Метод спостереження, як основний метод, який використовується у дитячій психодіагностиці.

4. Специфічні «ефекти сприймання», які також знижують ефективність спостереження: гало-ефект, ефект поблажливості, ефект ревізора, ефект середньої оцінки, ефект контрасту та ін.
5. Види спостереження
6. Етапи спостереження
7. Запис результатів спостереження
8. Схема спостережень за поведінкою дитини
9. Метод експерименту, як основний метод дитячої психодіагностики.
10. Види експерименту (природній, лабораторний).
11. Етапи експериментального дослідження (констатувальний, формувальний, контрольний).

Література: основна: [8, 13, 15], допоміжна: [5, 13, 34]

Модуль 3. Допоміжні методи дитячої психодіагностики

Тема 1. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод бесіди, опитувальники, тести)

7. Метод психологічної бесіди, її види, переваги, недоліки.
8. Вимоги до складання запитань.
9. Опитувальники, їх види.
10. Метод тестів, вимоги до тестів:
 - Валідність тесту
 - Надійність тесту
 - Репрезентативність тесту
 - Достовірність тесту
11. Види тестів:
 - індивідуальні й групові.
 - апаратурні і комп'ютерні програми тестування
12. Особливості використання тестів у дошкільників.

Література: основна: [8, 13, 15], допоміжна: [5, 13, 34]

Тема 2. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (методи анкетування, інтерв'ю, проєктивні методик)

12. Метод анкетування, як допоміжний метод при обстеженні дошкільників.
13. Види запитань при складанні анкети.
14. Метод інтерв'ю, види.
15. Особливості застосування методів анкетування і інтерв'ю при психодіагностиці дітей дошкільного віку.
16. Класифікація проєктивних методик.
17. Характеристика проєктивних методик.
18. Використання з дошкільниками проєктивних методик.

19. Використання в роботі практичного психолога ДНЗ методу аналізу продуктів діяльності.
20. Застосування методів соціометрії і референтометрії у дитячий психодіагностиці.

Література: основна: [5, 8, 13, 15, 17, 18], допоміжна: [5, 7, 13, 30, 31, 34]

Тема 3. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (сприймання, пам'ять, мислення).

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.
2. Дослідження пізнавальної сфери дошкільника:

Сприймання

Тест «Коробочка форм» Т.Д. Марцинківської для дітей 2,5-4 років

Тест «Проба Поппельрейтера» для дітей 6-7 років

Тест «Впізнавання зашумлених зображень» О.Р. Лурії для дітей 5-6 років

Тест «Знайди однакові фігури» для дітей 6-7 років

Тест «Знайди квадрат» для дітей 6-7 років

Пам'ять

Тест «10 слів» О.Р. Лурії для дітей 6-7 років

Тест «10 предметів» для дітей дошкільного віку

Методика Д. Векслера для вивчення зорової пам'яті для дітей 5-7 років

Тест «Відтворення тексту» для дітей 5-6 років

Тест опосередкованого запам'ятовування О.М.Леонтєва для дітей старшого дошкільного віку

Мислення

Тест «Нісенітниця» для дітей 3-5 років

Тест Когана для дітей 4-6 років

Тест «Знайди зайву картинку» для дітей 4-5 років

Тест «Невербальна класифікація» Т.Д. Марцинківської для дітей 5-7 років

Література: основна: [2, 5, 12, 14, 17], допоміжна: [7, 8, 10, 13, 18, 20, 46]

Тема 4. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (уява, увага).

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.
2. Дослідження пізнавальної сфери дошкільника:

Уява

Тест «Придумай нову гру» для дітей старшого дошкільного віку

Тест «Намалюй що-небудь» Т.Д. Марцинківської для дітей дошкільного віку

Тест «Придумай розповідь» Р.С. Немова для дітей старшого дошкільного віку

Увага

Тест «Розстав крапки» для дітей 3-5 років

Тест «Переплетені лінії» для дітей 3-5 років (модифікація тесту «Переплутані лінії А. Рея»)

Тест «Коректурна проба Бурдона» для дітей старшого дошкільного віку

Тест П'єрона-Рузера для дітей старшого дошкільного віку

Література: основна [2, 5, 12, 14, 17] допоміжна [9, 13, 18, 20, 27, 28, 30, 46, 63].

Змістовий модуль 4. Діагностичний мінімум практичного психолога ДНЗ. Психодіагностика особистісного розвитку і міжособистісних взаємин дошкільника.

Тема 1. Психодіагностика особистісного розвитку дошкільника.

План.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження особистісного розвитку дошкільника:

Мотивація

методика дослідження мотивації навчання М.Р. Гінзбург для дітей старшого дошкільного віку

методика Т.А. Нежної «Бесіда про школу» для дітей старшого дошкільного віку

Самосвідомість

методика вивчення самоствавлення дитини у період кризи 3-го року життя Т.В. Гуськової та М.Г. Єлагіної для дітей молодшого дошкільного віку

методика вивчення почуття гордості за свої досягнення Т.В. Гуськової та М.Г. Єлагіної для дітей 2,5-3,5 р.

методика «Драбинка» («Сходінки») С.Г. Якобсон і В.Г. Щур для дітей середнього й старшого дошкільного віку
методика «Погана і гарна дитина» у модифікації А.М. Прихожан і З. Васіляукайте для дітей дошкільного віку

Емоційні стани, особистісні якості

тест для визначення рівня тривожності Р. Темпла, М. Доркі й В. Амена для дітей старшого дошкільного віку

(інші назви тесту: «Обери потрібне обличчя», «Веселе обличчя – Сумне обличчя»)

тест «Страхи в будиночках» М.А. Панфілової для дітей дошкільного віку

тест для виявлення емоційного статусу дітей М. Люшера і Е.Т. Дорофєєвої для дітей дошкільного віку

проективна методика «Дім-Дерево-Людина» Дж. Бука для дітей старшого дошкільного віку.

Література: основна:[1, 3, 5, 11, 14], допоміжна: [14, 20, 24, 27, 41]

Тема 2. Психодіагностика міжособистісних взаємин дошкільника.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження міжособистісних взаємин дошкільника:

Тест «Два будиночки» І. Вандвіка й П. Екблада для дітей дошкільного віку.

Експериментальна гра «Секрет» («Подарунок») Т.А. Рєпіної для дітей дошкільного віку.

Методика «Вибір у дії» Я.Л. Коломінського для дітей дошкільного віку

Тест батьківського відношення А.Я. Варги, В.В. Століна

Методика PARI Е.С. Шефера, Р.К. Белла у адаптації Т.В. Нещерет

Методика «Кінетичний малюнок сім'ї» Р. Бернса і Ф. Кауфмана

Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

Література: основна:[1, 3, 5, 11, 14], допоміжна: [14, 27, 41]

Тема 3. Діагностика психологічної готовності дітей до школи.

1. Психодіагностичний інструментарій практичного психолога закладу дошкільної освіти.

2. Дослідження психологічної готовності дітей старшої групи до навчання в школі:

Тест шкільної зрілості Керна-Йірасика

Методика «Візерунок» («Навчальна діяльність») Л.І. Цеханської для дітей старшого дошкільного віку

Методика «Будиночок» Н.І. Гуткіної для дітей старшого дошкільного віку.

Методика «Графічний диктант» Д.Б. Ельконіна

Стандартна бесіда Т.А. Нежної для дітей старшого дошкільного віку

Методика «Зразок і правило» Л.А. Венгера для дітей старшого дошкільного віку

Методика для виявлення домінування пізнавального чи ігрового мотиву у мотиваційній сфері психіки дитини Н.І. Гуткіної для дітей старшого дошкільного віку

Література: основна: [2, 5, 12,, 14, 17], допоміжна: [13,18, 19, 20]

V. Орієнтовна тематика для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми
1.	Теоретичні основи психодіагностики 1. Скласти схему «Історія розвитку психодіагностики».
	2. Підготувати реферати: 2.1 Становлення і розвиток психодіагностики як науки в ХІХ ст. 2.2 Становлення і розвиток психодіагностики в зарубіжних країнах в ХХ ст. 2.3 Становлення і розвиток психодіагностики в СРСР. 2.4 Сучасний стан та перспективи розвитку психодіагностики в Україні. (за вибором студента)
2.	Методи дитячої психодіагностики 1. Скласти схеми психодіагностичного процесу за: - І.В.Дубровіною, - Ю.З.Гільбухом, - В.В.Століним, - А.А.Стребелевою.
	1. Описати модель фахівця-психодіагноста 2. Описати основні ситуації психодіагностики 3. Розкрити задачі психодіагностики в різних сферах дошкільного закладу
	2. Підготувати реферати: 2.1 Особливості психолого-педагогічної діагностики дітей дошкільного віку. Психологічний діагноз.
	2.2 Основні підходи до класифікації психодіагностичних методик.
	2.3 Види, переваги і недоліки методу спостереження в роботі з дітьми, як основного методу діагностики дітей дошкільного віку. Скласти схему спостереження за дитиною дошкільного віку.
	2.4. Проективний підхід до дослідження особистості дитини.

3.	<p><i>Психодіагностика пізнавального розвитку дитини дошкільного віку</i> 1. Заповнити таблицю «Психодіагностика пізнавального розвитку дитини дошкільного віку».</p>
	<p>2. Розробити портфоліо для комплексної психодіагностики двох пізнавальних процесів дошкільника: сприймання, пам'яті, мислення,</p>
	<p>уяви, уваги, мовлення (за вибором студента).</p>
	<p>3. Підготувати реферати: 3.1 Психодіагностика сприймання дитини дошкільного віку 3.2 Психодіагностика пам'яті дитини дошкільного віку 3.3 Психодіагностика інтелекту дитини дошкільного віку 3.4 Психодіагностика уяви й уваги дитини дошкільного віку 3.5 Психодіагностика мовлення дитини дошкільного віку (за вибором студента)</p>
4.	<p><i>Психолого-педагогічна діагностика емоційно-вольового, особистісного розвитку та міжособистісних стосунків дитини</i> Підготувати портфоліо: 1.1 «Психодіагностика сімейних стосунків дитини дошкільного віку»</p>
	<p>1.2 «Психодіагностика емоційного розвитку дитини-дошкільника»</p>
	<p>1.3 «Психодіагностика психічних станів дитини» Тривожність, агресивність, страхи (за вибором студента)</p>
	<p>1.4 «Психодіагностика міжособистісних стосунків дитини»</p>
	<p>2. Підготувати реферати: 2.1 Психодіагностика самооцінки дошкільників 2.2 Психодіагностика мотиваційної сфери психіки дошкільників 2.3 Психодіагностика морального розвитку дошкільників (за вибором студента)</p>
5.	<p><i>Психодіагностика готовності дитини до школи</i> 1. Підготувати бесіди з батьками дитини-дошкільника з: 1.1 «Проблема готовності дітей до школи»</p>
	<p>1.2. Підготувати портфоліо «Комплексна психодіагностика готовності дитини до школи»</p>
	<p>1.3. «Проблема шкільної адаптації-дезадаптації»</p>
	<p>2. Підготувати реферати: 2.1 Психологічна готовність дитини до школи та її діагностика. 2.2 Причини шкільної дезадаптації першокласників та їх запобігання.</p>

6.	Програмовані технології в психолого-педагогічній діагностиці 1. Підготувати доповідь про одну цікаву комп'ютерну методику для психодіагностики дітей дошкільного віку.
	2. Підготувати реферати: 2.1 Інформаційний підхід до психічного розвитку людини. 2.2 Автоматизовані психолого-педагогічні методики (апаратурні тести) та їх класифікація. 2.3 Інформаційні оболонки для комп'ютеризації тестових методик. (за вибором студента)

VI. Контроль якості знань студентів

7.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: лекція (традиційна, проблемна, лекція-диспут) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, практичні та лабораторні заняття.

Дистанційне навчання здійснюється за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми поточного контролю:

– Система Moodle - це платформа, на якій розміщені навчальні матеріали, реалізовується спілкування “студент-студент”, “студент-викладач”, контролюються знання студентів, але й здійснювати управління освітнім процесом.

– CoolMeet – проведення дистанційних конференцій, лекційних, семінарських та лабораторних занять, інших форм навчальних занять, проведених за допомогою засобів телекомунікацій і інших можливостей "Всесвітньої павутини".

У процесі оцінювання поточних навчальних досягнень студентів дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи навчання за допомогою взаємодії слухача з освітніми ресурсами при мінімальній участі викладача і студентів (самонавчання).* Для розвитку цих методів характерний мультимедійний підхід, коли за допомогою різноманітних засобів створюються освітні ресурси: друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж.

➤ *Методи індивідуалізованого викладання і навчання, для яких характерні взаємини одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом (навчання "одиндо одного").* Ці методи реалізуються в дистанційній освіті в основному за допомогою таких технологій, як телефон, звичайна та електронна пошти; методи, в основі яких лежить надання студентам навчального матеріалу викладачем чи експертом, при якому студенти не відіграють активної ролі у комунікації (навчання "один до багатьох").

➤ Методи, для яких характерна активна взаємодія між всіма учасниками освітнього процесу (навчання "багато до багатьох").

У процесі оцінювання поточних навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, колоквіуми.

➤ *Методи письмового контролю:* тести.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

➤ *Форми підсумкового контролю дистанційного навчання:* Екзамен (інтернет-трансляції).

Форми підсумкового контролю: Екзамен (письмовий)

У процесі оцінювання підсумкових навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.3. *Критерії оцінювання знань студентів*

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

	Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентів, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
--	---

**Шкала оцінювання результатів ПОТОЧНИХ (СЕМЕСТРОВИХ)
видів навчальної діяльності: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для оцінювання результатів поточних (семестрових) видів навчальної діяльності
54-60	A	відмінно
48-53	B	добре
42-47	C	
39-41	D	задовільно
36-38	E	
21-35	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання окремих видів навчальної діяльності
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Шкала оцінювання результатів ЕКЗАМЕНУ:
національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
36-40	A	відмінно
32-35	B	добре
28-31	C	
26-27	D	задовільно
24-25	E	
14-23	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-13	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V

Всього - 90 год., лекції – 20 год., семінарські – 10 год, практичні (лабораторні) – 6 год , самостійна робота – 52 год., форма контролю – залік.

Модулі	Модуль I				Модуль II			Модуль III					Модуль IV		Модуль V		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лекції																	
Теорет. розділи	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА, ЯК НАУКА				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ МЕТОДИ ДИТЯЧОЇ ПСИХОДІАГНОСТИКИ			ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДОПОМІЖНІ МЕТОДИ ДИТЯЧОЇ ПСИХОДІАГНОСТИКИ					ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДІАГНОСТИЧНИЙ МІНІМУМ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ДНЗ. ПСИХОДІАГНОСТИКА ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКА.		ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. ДІАГНОСТИЧНИЙ МІНІМУМ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ДНЗ. ПСИХОДІАГНОСТИКА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ І МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИСНИХ ДОШКІЛЬНИКА.		
Теми лекцій	Тема 1. Теоретичні основи психодіагностики Тема 2. Поняття про психологічний діагноз та психологічну оцінку Тема 3. Психологічні особливості дітей дошкільного віку Тема 4. Особливості діагностичної роботи працівників психологічної служби в закладах дошкільної освіти				Тема 1. Метод і методика психодіагностичного обстеження Тема 2. Основні методи дитячої психодіагностики (метод спостереження) Тема 3. Основні методи дитячої психодіагностики (метод експерименту)			Тема 1. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод бесіди, опитувальники) Тема 2. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод тестів) Тема 3. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод анкетування, інтерв'ю) Тема 4. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (проективні методики) Тема 5. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод аналізу продуктивності, соціометрія, референтометрія)					Тема 1. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (сприймання, пам'ять, мислення). Тема 2. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (увага, увага).		Тема 1. Психодіагностика особистісного розвитку дошкільника.. Тема 2. Психодіагностика міжособистісних взаємин дошкільника. Тема 3. Діагностика психологічної готовності дітей до школи.		

Теми семінарських (практичних) занять
Тема 1. Теоретичні основи психодіагностики
Тема 2. Поняття про психологічний діагноз та психологічну оцінку
Тема 3. Психологічні особливості дітей дошкільного віку
Тема 4. Особливості діагностичної роботи працівників психологічної служби в закладах дошкільної освіти
Тема 1. Метод і методика психодіагностичного обстеження
Тема 2. Основні методи дитячої психодіагностики (метод спостереження)
Тема 3. Основні методи дитячої психодіагностики (метод експерименту)
Тема 1. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод бесіди, опитувальники)
Тема 2. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод тестів)
Тема 3. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод анкетування, інтерв'ю)
Тема 4. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (проективні методики)
Тема 5. Допоміжні методи психолого-педагогічної діагностики (метод аналіз продуктивності, соціометрія, референтометрія)
Тема 1. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (сприймання, пам'ять, мислення).
Тема 2. Психодіагностика пізнавальної сфери дошкільника (увага, увага).
Тема 1. Психодіагностика особистісного розвитку дошкільника..
Тема 2. Психодіагностика міжособистісних взаємин дошкільника.
Тема 3. Діагностика психологічної готовності дітей до школи.

<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Теоретичні основи психодіагностики</i></p> <p>1. Скласти схему «Історія розвитку психодіагностики».</p>	<p><i>Методи дитячої психодіагностики</i></p> <p>1. Скласти схеми психодіагностичного процесу за: - І.В.Дубровіною, - Ю.З.Гільбухом, - В.В.Століним, - А.А.Стребелевою. Описати модель фахівця-психодіагноста Описати основні ситуації психодіагностики Розкрити задачі психодіагностики в різних сферах дошкільного закладу</p> <p>2. Підготувати реферати: 2.1 Особливості психолого-педагогічної діагностики дітей дошкільного віку. Психологічний діагноз. 2.2 Основні підходи до класифікації психодіагностичних методик. 2.3 Види, переваги і недоліки методу спостереження в роботі з дітьми, як основного методу діагностики дітей дошкільного віку. Скласти схему спостереження за дитиною дошкільного віку. 2.4 Проективний підхід до дослідження особистості дитини.</p>	<p><i>Психодіагностика пізнавального розвитку дитини дошкільного віку</i></p> <p>Заповнити таблицю «Психодіагностика пізнавального розвитку дитини дошкільного віку».</p> <p>2. Розробити портфоліо для комплексної психодіагностики двох пізнавальних процесів дошкільника: сприймання, пам'яті, мислення, уяви, уваги, мовлення (за вибором студента).</p> <p>Підготувати реферати: 3.1 Психодіагностика сприймання дитини дошкільного віку 3.2 Психодіагностика пам'яті дитини дошкільного віку 3.3 Психодіагностика інтелекту дитини дошкільного віку 3.4 Психодіагностика уяви й уваги дитини дошкільного віку 3.5 Психодіагностика мовлення дитини дошкільного віку (за вибором студента)</p>	<p><i>Психолого-педагогічна діагностика емоційно-вольового, особистісного розвитку та міжособистісних стосунків дитини</i></p> <p>Підготувати портфоліо: «Психодіагностика сімейних стосунків дитини дошкільного віку» «Психодіагностика емоційного розвитку дитини-дошкільника» «Психодіагностика психічних станів дитини» Тривожність, агресивність, страхи (за вибором студента) «Психодіагностика міжособистісних стосунків дитини»</p> <p>Підготувати реферати: 2.1 Психодіагностика самооцінки дошкільників 2.2 Психодіагностика мотиваційної сфери психіки дошкільників 2.3 Психодіагностика морального розвитку дошкільників (за вибором студента)</p>	<p><i>Психодіагностика а готовності дитини до школи</i></p> <p>1. Підготувати бесіди з батьками дитини-дошкільника з: 1.1 «Проблема готовності дітей до школи» 1.2. Підготувати портфоліо «Комплексна психодіагностика готовності дитини до школи» 1.3. «Проблема шкільної адаптації-дезадаптації»</p> <p>Підготувати реферати: 2.1 Психологічна готовність дитини до школи та її діагностика. 2.2 Причини шкільної дезадаптації першокласників та їх запобігання.</p>
<p>Види контролю</p>	<p>Модульна контрольна робота №1.</p>	<p>Модульна контрольна робота № 2</p>	<p>Модульна контрольна робота №3</p>	<p>Модульна контрольна робота №4</p>	<p>Модульна контрольна робота №5</p>

З А Л І К

Питання до заліку

1. Охарактеризуйте основні етапи становлення та розвитку психодіагностики як науки.
2. Предмет та завдання психодіагностики.
3. Охарактеризуйте види тестів.
4. Охарактеризуйте основні вимоги до тестів.
5. Розкрийте переваги та недоліки тестування.
6. Розкрийте сутність поняття «психодіагностичний процес».
7. Опишіть основні етапи конструювання тесту.
8. Охарактеризуйте інтелект як властивість людини.
9. Проаналізуйте основні підходи до вивчення інтелекту.
10. Поясніть сутність тестів, які застосовують для діагностики інтелекту.
11. Розкрийте поняття «креативність» та особливості її діагностики.
12. Які способи виявлення особистості вам відомі.
13. У чому полягає сутність особистісних питальників Айзенка.
14. Дайте характеристику основних видів проекції.
15. Зробіть порівняльний аналіз понять «мотив» та «мотивація».
16. Історія розвитку психодіагностики.
17. Характерні риси сучасної психодіагностики.
18. Основні напрямки використання психодіагностики.
19. Психодіагностика та суміжні напрями дослідження.
20. Поняття психодіагностичного методу.
21. Класифікація методів психодіагностики за різними основами.
22. Види опитувальників, форми запитань і представлення їх результатів.
23. Поняття диференційної психометрики.
24. Надійність тестів.
25. Основні етапи психодіагностичного обстеження.
26. Індивідуальне та групове психодіагностичне обстеження.
27. Вимоги до підбору методик.
28. Вимоги до розробки програми обстеження.
29. Встановлення контакту як особлива комунікативна діяльність діагноста.
30. Характеристика змінних, що впливають на результати обстеження.
31. Характеристика етапу інтерпретації отриманих результатів.
32. Прогноз як компонент діагнозу.
33. Змістові елементи діагнозу.
34. Поняття ширини і прогнозу.
35. Написання висновку.
36. Специфіка задач взаємодії психодіагноста з обстежуваним.
37. Загальна характеристика тестів інтелекту.
38. Конкретні методики діагностики інтелекту.
39. Проблеми визначення творчих здібностей особистості.
40. Взаємозв'язок креативності та інтелекту.
41. Основні методики діагностики креативності.
42. Історія розвитку проективного методу.
43. Характерні ознаки проективних методик.
44. Класифікація проективних методик.

45. Характеристика проєктивних методик.
46. Мотивація як об'єкт психодіагностики.
47. Індикатори мотивації.
48. Класифікація методів діагностики мотивів.
49. Характеристика методик психодіагностики мотивації.
50. Специфіка дослідження психічних станів дитини.
51. Психічний стан як об'єкт дослідження.
52. Емоційний стан як об'єкт дослідження.
53. Характеристика дослідження поведінкових станів дитини.
54. Самооцінка емоційного стану.
55. Діагностика фізіологічного стану дитини.
56. Самооцінка емоційного стану Ч. Спілберга.
57. Основні методи дослідження психічних станів.
58. Характеристика основних методів дослідження психічних станів.
59. Діагностика міжособистісних відносин.
60. Проєктивний підхід до дослідження особистості дитини.

Пакет контрольних завдань для перевірки знань студентів

(тести в системі Moodle).

Вкажіть правильне твердження.

- 1. Предметом психодіагностики є:**
 1. Набір різних діагностичних методів.
 2. Вимір динаміки психічних процесів під впливом життєвих ситуацій.
 3. Дослідження особистості в системі інтраіндивідуальних, інтраіндивідуальних зв'язків і суб'єкт-суб'єктних стосунків.
 4. Тестування інтелектуального розвитку людей.
- 2. Першу у світі лабораторію психологічних досліджень заснував:**
 1. Френсіс Гальотн.
 2. Вільгельм Вундт.
 3. Альфред Біне.
 4. Григорій Россолімо.
- 3. Так звані «процедурні технології психодіагностики» використовуються у:**
 1. Психогенетичному підході в психології.
 2. Психології якісного аналізу.
 3. Біхевіоріальній психології.
 4. Всіх теоретично-психологічних течіях.
- 4. Відповідь на конкретне практичне питання має дати:**
 1. Психодіагностичне обстеження.

2. Психодіагностичне дослідження.
3. Психологічне вимірювання.
4. Тестова батарея.
5. Психологічний діагноз.

5. Врахування не тільки певних симптомів, але й причин, що їх викликають, передбачає:

1. Типологічний діагноз.
2. Симптоматичний діагноз.
3. Етіологічний діагноз.
4. Клінічний діагноз.
5. Психологічний діагноз.

6. Умовами психологічного обстеження дитини дошкільного віку є:

1. Регламентація простору, регламентація інтелектуального навантаження, регламентація часу.
2. Звертання уваги на інструкцію, яка дається в кожній методиці, не тиснути на дитину, отримані результати психологічного обстеження не можуть бути однакові для дітей різного віку.
3. Об'єктивність, системність, верифікація психолого-педагогічної інформації, комплексний підхід.

7. До основних методів психологічної діагностики належать:

1. Спостереження й тестові методики.
2. Експеримент і самоспостереження.
3. Спостереження й експеримент.
4. Експеримент і бесіда.

8. Метод експериментального дослідження це:

1. Частковий прийом накопичення інформації.
2. Всі можливі види проведення дослідницької роботи.
3. Основний шлях отримання емпіричних даних.
4. Спосіб обробки даних.

9. Бесіда, як метод дослідження – це:

1. Вільний діалог між дослідником і респондентом.
2. Безпосередня цілеспрямована розмова дослідника з респондентом.
3. Випадкова взаємодія людей.
4. Приватна розмова.

10. У сучасній психологічній науці поняття «тест» означає:

1. Спеціально створений набір запитань, призначених для виявлення особистісних властивостей і особливостей психічних процесів.
2. Єдино можливий метод вивчення психіки.
3. Системна модель експертизи психічних явищ.
4. Стандартизована система запитань і задач, що мають визначену шкалу значень.

11. До професійних психодіагностичних тестів пред'являються вимоги:

1. Перевірці, достовірності, точності.
2. Відтворюваності, надійності, точності.
3. Достовірності, валідності, надійності.

12. Валідність тестів – це:

1. Зручність у використанні.
2. Відповідність предмету діагностики.
3. *Інформація про коло досліджуваних явищ, а також міру репрезентативності процедури дослідження по відношенню до них.*
4. Допустимі інтервали точності, тобто мінімальний інтервал погрешностей.
5. Інтерес до тестового завдання, як і до процедури обстеження.

13. Поняття «конструктна валідність тесту» передбачає його відповідність щодо:

1. Зовнішньої очевидності того, що вимірюється.
2. Ступінь співвіднесення результатів тесту з базовими для нього теоретичними поняттями.
3. Визнаної в науці теоретичної концепції.
4. Підтвердження діагностичного матеріалу іншими методами.

14. Надійність – це характеристика методики, яка:

1. Відображує, в якій мірі розбіжність тестових показників обстежуваних може бути викликана дією випадкових факторів.
2. Відображує однозначність досліджуваних властивостей і якостей психіки.
3. Відображує стійкість процедури щодо об'єктів дослідження, забезпечення стабільності вимірів.
4. Відображує істинність тестової інформації.

15. Взаємозамінювані варіанти одного тесту, які вимірюють одну й ту ж психічну властивість, називаються:

1. Паралельні форми тесту.
2. Тестові моделі.
3. Тестові батареї.
4. Синонімічні форми тесту.
5. Індивідуально-орієнтовані тести.

16. Достовірність тестів – це:

1. Допустимий рівень в точності вимірів.
2. Переконалівість результатів для підтвердження гіпотези психодіагностики.
3. Безпомилковість вимірів.

17. Згідно з висновками Б.Г. Ананьєва, за основу тестової категоризації взято такий принцип:

1. Логічної наступності і взаємної доповнюваності тестових методик.
2. Предметної спрямованості, що виходить з мети дослідження.
3. Завершеності циклу психологічного дослідження.

18. «Контрольні питання» опитувальника спрямовані на:

1. Вивчення істинності відповідей респондентів.
2. Питання, які дозволяють розкрити зміст проблеми, що вивчається.
3. Питання, які дозволяють простежити взаємовідносини між дослідником і респондентом.
4. Питання, які задаються з метою психологічного розвантаження респондента.

19. Інструкція в психодіагностичному обстеженні:

1. Завжди жорстко регламентує однозначність виконання тестового завдання, як і поведінку пацієнта в процедурах тестування.
2. Визначається цілями дослідження і допускає вибір дій на розсуд випробовуваного.

20. Спотворення відповідей у бік соціальної бажаності називається:

1. Депривація.
2. Агравация.
3. Симуляція.
4. Дисимуляція.

21. У психодіагностичній практиці вдаються до тактичних прийомів: маскування дійсної мети дослідження, раптової постановки запитань, нечіткості цілей тестування, відволікання від головного, а також до використання статусних форм психіки, психофізіологічних і статусних індикаторів психіки, інших принципів. Це робиться для того, щоб:

1. Приховати від випробовуваного істинне пізнання його психіки.
2. Додати психологічному обстеженню риси науковості, загадковості.
3. Забезпечити об'єктивність психодіагностичних вимірів.

22. Коли у стимульному матеріалі тесту використовуються установча готовність діяти, оцінювати і поступати певним чином, актуалізація особистісних сенсів, конструктивних доміант, переживання, то йдеться:

1. Про тести на сприйняття і діагностику пізнавальних процесів.
2. Про тести на визначення здібностей.
3. Про проєктивні тести.
4. Про тести на визначення умінь і навичок.

23. У психодіагностиці застосовують два види статистичних досліджень: суцільне і вибіркоче. При вибіркочому дослідженні отриманий результат допускає деяку неточність – помилку репрезентативності. Зі збільшенням кількості вибіркочих досліджень помилка неточності:

1. Зменшується.

2. Збільшується.
3. Не змінюється.

24. Ймовірне прогнозування в психологічній діагностиці здійснюється за допомогою:

1. Інтуїції і осяяння, досвіду і внутрішнього «чуття» діагноста.
2. Точних математичних розрахунків.
3. Практично виключається з психологічних досліджень.

25. Соціометричне дослідження спрямоване на:

1. Вивчення репрезентативної експериментальної вибірки.
2. Вивчення структури міжособистісних відносин.
3. Вивчення стилю взаємодії між дорослими і дітьми.
4. Вивчення комфортності особистості.

Література

Основна:

1. Бурлачук Л. Ф. Введение в проективную психологию. Киев: Ника Центр, 1997.
2. Гриньова О. М. Терещенко Л. А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. 227 с.
3. Дуткевич Т. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019.
4. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов. Киев: ПАН Лтд, 1994. 96с.
5. Максименко С. Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження Київ: КДП, 1990. 240 с.
6. Морозов С. М. Психометричний контроль та конструювання психодіагностичних тестів. Київ: РРЦ Київський ун-т, 1997. 127с.
7. Основи практичної психології: підручник / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. Київ: Либідь, 1999. 536 с.
8. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 296с.
9. Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики: навч. посіб. / рец. Л. Ф. Бурлачук, Ю. Л. Трофімов, М. Н. Корнєв. Київ: Главник, 2006. 144 с.
10. Яценко Т. В. Діагностика психічного розвитку дітей дошкільного віку: метод. посіб. / рец. І. І. Карабаєва, Н. В. Іщенко. Київ, 2005.

Допоміжна:

1. Адаптація дитини до школи / упоряд. С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).

2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. Київ: Вид-во журналу «Дошкільне виховання», 1999. 62 с.
3. Барташнікова І.А. Розвиток уваги та навиків навчальної діяльності у дітей 5-7 років. Т.: Богдан, 1998. 48 с.
4. Барташнікова І. А. Як визначити рівень розумового розвитку дитини. Діагностика психологічної готовності до школи. Т.: Богдан, 1998. 48 с.
5. Барташнікова І. А. Розвиток уяви та творчих здібностей у дітей 5-7 років. Т.: Богдан, 1998. 48 с.
6. Барташнікова І. А. Розвиток наочно-образного та логічного мислення у дітей 5-7 років. Т.: Богдан, 1998. 48 с.
7. Бурлачук Л. Ф., Савченко Е. П. Психодіагностика (психодіагностический инструментарий и его применение в условиях социальных служб). Киев: А.Л.Д., 1995. 309 с.
8. Головань Н. О. Вікові особливості дітей шестирічного віку та їх діагностика. *Навчання та виховання шестирічних першокласників*. Київ: Рад. Шк., 1990. 72 с.
9. Готовність дитини до навчання / упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).
10. Готовність дитини до школи / упоряд. Л. Богуславська, С. Гончаренко, Л. Кондратенко / за заг. ред. С. Максименка, О. Главник. Київ: Главник, 2004. 112 с. (Психологічний інструментарій).
11. Груша Л. О. У світі емоцій і почуттів молодшого дошкільника: навч.-метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку «Я у світі». Київ: Наш час; Х.: Ранок, 2010. 47 с.
12. Емоційний розвиток дитини / упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).
13. Інтелектуальні здібності дитини / упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).
14. Измерение интеллекта детей: пособие для психолога-практика / под ред. Ю. З. Гильбуха, т.1, 2. Киев, 1992. 112 с.
15. Карабаєва І. Особливості розвитку уяви дітей. Київ: Шк. світ, 2008. 128 с.
16. Карабаєва І. Психологам про уяву дошкільників. Київ: Шк. світ, 2009. 120 с.
17. Карпенко З. С. Діагностика психічного розвитку дітей 6-7 років: метод. посіб. для практ. Психологів. Івано-Франківськ, 1993. 65 с.
18. Карпенко З. С. Вивчення і розвиток уяви в дитячому віці. Коломия, 1996. 65с.
19. Корольчук М. С. Психодіагностика: навч. посіб. для студ. внз. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2007. 608 с.
20. Костюк Г. С. Здібності та їх розвиток у дітей. *Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості*. Київ: 1989. С. 307-373.
21. Кочерга О. Психофізіологія дітей 4-5 років. Київ: Шк. Світ: Вид. Л. Галіцина, 2007. 128 с.
22. Кочерга О. Психофізіологія дітей 6 року життя. Київ: Світ: Вид. Л. Галіцина, 2007. 128 с.
23. Кузьменко В. У. Індивідуалізоване виховання і навчання в освітніх закладах: навч.-метод. посіб. Київ: КМІУВ ім. Б.Грінченка, 2003. 112с.

24. Психічний розвиток дитини-дошкільника: навч. посіб. для педагогів, психологів, студ. серед. і вищ. пед. закл. / С. Є. Кулачківська, С. О. Ладивір, О. О. Вовчик-Блакитна, Т. О. Піроженко. К.: Світич, 2004. 75 с.
25. Психологічна діагностика інтелекту, мислення, креативності дитини / упоряд.: С. Максименко, Л. Кондратенко, О. Главник. Київ: Мікрос -СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).
26. Розвиток пізнавальних процесів дитини / упоряд.: С. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112 с. (Психологічний інструментарій).
27. Скребец В. А. Психологічна діагностика. К: МАУП, 1999. 233 с.
28. Терлецька Л. Г. Психологія дитинства: практикум: навч. посіб. Київ: Главник, 2006. 144 с. (Психологічний інструментарій).
29. Увага дитини / упоряд. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник. Київ, 2204. 112 с. (Психологічний інструментарій).
30. Щекин Г. В. Визуальна психодіагностика и ее методы ч. 1, 2. Киев : ВЗУУП, 1992. 186 с.
31. Етичний кодекс товариства психологів України. *Рідна школа*, 1993, №7.

Електронні джерела

1. <http://www.mon.gov.ua/> - Міністерство освіти і науки України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
3. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.
4. <http://pro.fpko.ru/post-name/286/> - федерація психологів-консультантів онлайн.
5. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
6. <https://www.usp-kiev.com.ua/> - київська філія Української спілки психотерапевтів.
7. <https://www.upa.guru/> - Українська психологічна асоціація.
8. <https://www.npa-ua.org/> - Національна психологічна асоціація України.
9. <https://dytpsyholog.com> - Сайт Дитячий психолог